Ч. 343 (13.886). Львів, пятниця 21. грудня 1934. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.922.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·50 зол. Четвертьрічно 16·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Сойм.

ПОДАТОК ВІД ЦУКРУ.

На засіданні сойму у вівторок референт пос. Мочульський (ББ) сказав, що наслідком знижки ціни сірої соли та податку від нафти скарб матиме менші доходи. Тому уряд проєктує додаток до податку від цукру та вище оподаткування цукру в головах і кісткового. Додаток від споживного податку виноситиме 5 зол. від 100 кг. Цукор у головах і кістковий — на думку референта — це люксус, тому проєкт уповажнює міністра скарбу наложити на цей рід цукру додаток від податку у висоті 3 і пів зол. за 100 кг. Скарб сподієтьсяся доходу з тих податків 14,700.000 зол. Референт виснює, що цей податок не вплине на детайлічну ціну цукру.

Закон приняли в обох читаннях.

ПОДАТКОВІ КРЕДИТИ НА ПРОТИПОВЕНЕВУ АКЦІЮ.

Дальше йшла дискусія над проєктом додаткових кредитів на протиповеневу акцію в сумі пів міліона зол. Пос. Римар (енд.) пригадав, що галицький сойм і тодішній краєвий виділ у Львові далеко успішніше поборювали небезпеку повені. Соціялісти та людовці голосували за додатковими кредитами на протиповеневу акцію

БЕРЕЗА КАРТУСЬКА.

З черги пос. Чапінський (ППС) мотивував наглість клюбу в справі Берези Картуської та Святохресної тюрми. Стверджує, що Береза суперечить постановам конституції, тому треба зліквідувати цей табор і притягти до відповідальности тих, що там мальтретують людей. Соціялісти не можуть домагатися зліквідування табору тому, що там є комуністи, українці й ОНРівці, а роблять це передовсім із мотивів людяности. Береза це ніщо, лише акт партійної пімсти, а Берестя, Береза та Луцьк це вислів системи.

У голосуванні наглість внесення відкинули. При обговорюванні наглости внесення був міністр внутрішніх справ Косцялковський та міністр справедливости Міхаловський.

Міністерство суспільної опіки та українське населення.

Із соймової буджетової комісії.

У середу соймова буджетова комісія радила далі над буджетовим прелімінарем мініства суспільної опіки. Пос. **Великанович** ствердив, що українське населення не має майже ніякої опіки від міства. Із 5 міл., призначених на опіку над дітьми і молодю, все переважно йде на міські діти, а опіка над сільськими дітьми майже зовсім занедбана. Для українських захоронок субвенції не перевищають 6 тисяч зол. Основування українських дітячих садків натрапляє на величезні перепони з боку влади. Матеріяльне положення українського сільського населення, головно в підгірських околицях просто катастрофальне. Усувається українських лікарів, а до школи доглядачок не приймають українок. Далі бесідник обговорює справу опіки над інвалідами української армії, яка боролася проти большевиків і справу опіки над українськими еміграатами. У звязку з промовою пос. Ротенштрайха признає, що й жидівське населення терпить голод і нужду.

Пос. **Санойца** (ББ) вважає жалі представника українців і жидів про усування лікарів і про кривди в ділянці суспільної опіки робленням задля оплесків галерії, якої на салі комісії нема.

Пополудні промовляв міністер віроісповідань і освіти **Єнджеєвич.** Він ствердив, що досі перенесли 11.000 учителів до вищої групи, щоби їм запевнити кращу долю, а від 1. січня 1935 одержить вищу рангу 20.000 учителів. В 1935 р. закінчиться переміна нар. шкіл під програмовим оглядом, потім прийде зміна під формальним оглядом, так що їх зарахують до 1, 2 і 3 степеня. В середньому шкільництві в 1935 р. зліквідують 5. клясу теперішньої гімназії, а відкриють 3. клясу нової системи. В 1936 р. зліквідують 6. клясу а створять 4. клясу нового типу. 1937 р. на місце 7. і 8. кляси старого типу створять 1. і 2. лішеальну клясу. На цьому скінчиться період здійснювання нової шк. реформи. В ділянці фахового шкільництва відкриють рільничийліцей. Ці напрямні польської освітньої політики торкаються всіх горожан держави без різниці національности та віроісповідання. Що торкається шкільництва для української молоді, то вже міністрові попередники ввели деякі корективи. Та ці корективи можна робити лише в атмосфері вільній від роздраження та недовіря, без висування зависоких домагань. Основною напрямною політики міністра в ширенні освіти є не признавати барикад між горожанином і державою. Хочу, щоб між усіми національностями в Польщі було переконання згідне зі законом, що всі позитивні виступи та внесення в царині шкільництва не можуть оправдувати виступів проти добра держави. Виходячи з того, міністер поручив почати праці над розглянненням можливостей конечних коректур. Доказом, що уряд зрозумів деякі справді істотні потреби українського населення в царині піднесення хліборобської культури є постанова створити в 1935 р. хліборобський ліцей з українською мовою навчання в одному із південно-східних воєвідств. Факт цей не виходить поза межі міністрового способу розуміння справжніх і істотних потреб, які в цьому випадку промовляють за окремішністю та не суперечить із заг. змаганнями уряду створити матеріяльні й моральні умовини, які запевнялиб взаїмне довіря поодиноких національних груп до польського народу, що лучить наче цемент поодинокі ділянки держави в одноцілу державну організацію. Вкінці міністер обговорив віроісповідні справи та ствердив, що всі віроісповідання, признані державою мають своє правне положення упровильнене польськими законами.

ТЕРИТОРІЯЛЬНА АВТОНОМІЯ У СЕН. КОНСТИТУЦІЙНІЙ КОМІСІЇ.

У середу в сенатській конституційній комісії при дискусії над 1. уступом сен. **Горбачевський** пригадав своє внесення, щоб доповнити уст. 4., а тепер повторює це внесення, яке торкається територіяльної автономії для земель, у яких живе українське населення.

Предсідник сен. Тарговський відповів, що над внесенням голосуватимуть при кінці подрібної дискусії.

СССР дасть Франції збіжа за 4 міліярди фр. Франція та СССР зобовязуються не заключувати двосторонних умов із Німеччиною, себто, що не можна виконувати рапальського трактату. Французько-большевицька умова не передбачує висилання військ із одної країни до другої. Та цю останню справу полагодять пізніше після вияснення становища Польщі супроти обох сигнатаріїв.

ПОЛЬЩА ДАЛА ВІДПОВІДЬ ФРАНЦІЇ.

„Таймс" повідомляють із Варшави, що мін. Бек дав на авдієнції амбасадорові Лярошеві відповідь польського уряду в справі останньої ноти Франції про східне Льокарно.

ГІТЛЕР РАНЕНИЙ В АТЕНТАТІ?

„Лінцер Фольксблят" приніс вістку, нібито дочка надпрезидента німецького Шлеська Брікнера, після того, як її батька арештували, поїхала до Берліна, наняла авто та їхала слідом за Гітлеровим автом. В одній хвилині вистрілила до Гітлера кілька разів і зранила його. Члени СА, що їхали з Гітлером стріляли також і вбили цю дівчину та шофера авта, що везло дівчину.

АТЕНТАТ НА ЕСП. ПРЕМІЄРА?

На еспанського премієра Леру та трьох членів кабінету, що їхали залізницею до Севілі, плянували бомбовий атентат. Цивільна гвардія, що була в поїзді, запримітила біля зал. шляху кількох підозрілих людей. До них стріляли, а поїзд зупинили, змовники втікли після перестрілки. Оглянули зал. шлях і найшли пекольну машину. Після півтора год. перерви поїзд поїхав до Севілі.

СКАРГА КОРОЛЕВИ МАРІЇ В СПРАВІ ВБИВСТВА КОР. ОЛЕКСАНДРА.

ПАРИЖ, ПАТ. Преса повідомляє, що югославянська королева Марія виступить із цивільною скаргою проти спільників убивства короля Олександра. Справи королеви заступатиме бувш. міністер закордонних справ Польщі Бонкур.

ЄВТИЧ ТВОРИТЬ УРЯД.

БІЛГОРОД, ПАТ. Міністер Євтич одержав місію створити уряд. Має він мабуть необмежені повновласти, щоб довести до створення концентраційного уряду.

ТРІЮМФ „ЦЕПЕЛІНА".

В повороті з різдвяної подорожі до Півд. Америки „Граф Цепелін" летів понад Франціею і так зробив 1.000.000-ий км. за 6 літ. Досі віодний повітряний корабель не зробив стільки дороги. Ця віддаль оплела би майже 24 рази землю. За 6 літ (від 11. жовтня 1928). „Цепелін" відбув 423 подорожі, в цьому 90 разів перелетів океан за 9.815 години. Без нещасливих випадків перевіз 27.700. більше як 5.5 міл. почтових посилок, 52.000 кг. клунків.

Міністер повітряної комунікації Герінг прислав залозі та співробітникам будівництва повітроплавів бажання.

ЗАЗЕЛЕНІЛОСЯ ВІД ПАПУГ.

Із Аделяйди повідомляють, що внутрішню Австралію, яка щойно відітхнула після язви сарачі, навістило нове нещастя. Мільони зелених папуг летять від границі зах. Австралії на схід. Вони летять такою густою масою, що земля, де вони сидуть, як далеко й широко зазеленіється. Папуги роблять воду непридатною для людей та звірят. Як день так ніч бережуть джерела перед папугами. Побоюються, що як папуги дістануться до фарм, яких іще не знищила сарана, знищать засіви й овочі.

Текст пакту між СССР і Францією.

ЛЬОНДОН, ПАТ. „Стар" оголосив текст здогадного пакту між СССР і Францією, який Літвінов і Лаваль заключили в Женеві 22. листопада. Торговельна умова, що її парафували в Москві 10. грудня, це вислід того пакту. Військовий союз заключили на 5 літ, а можна його продовжити на дальших 5 літ. Союз звернений проти Японії та Німеччини. Уст. 3. 4. передбачує співпрацю СССР і Франції в технічно-військовій ділянці, головно летунстві. Уряд СССР має почати будову фр. летунських моторів під управою фр. інженерів. Уряд СССР має пристосувати новий фр. величний танк до своїх місцевих потреб. Задля цього вишлють до СССР 400 таких фр. танків. Буде теж постійний радієвий звязок між французьким і большевицьким ген. штабом.

В уст. 5. сказано, що коли Японія напале на СССР, Франція має дати негайно для СССР матеріяли конечні для ведення війни на 4 міліярди фр. На випадок французько-німецької війни

Українська пропаґанда в Анґлії перед війною.

Перед війною українська пропаґанда в Анґлії, можна сказати, не істнувала зовсім. Були спроби, як я згадував, зазнайомлення чужинців з українськими прямуваннями, але ці спроби не виходили поза межі домагання тих прав, які тепер прислуговують усяким національним меншинам. Навіть перед самою світовою війною, отже всього кілька літ перед створенням Української Держави, домагання українців були аж надто скромні. „Меморандум", видане в 1914. році заходом паризького „Серкль дес Украініен" та льондонського „Юкрейн Коміті" (автором цього „меморандуму" був Ярослав Федорчук) вправді згадує, що український народ змагає до осягнення самостійности, але це була тільки музика далекої будучности. Конкретні домагання українців 1914. року були такі („Меморандум", ст. 8):

„Українці в Росії жадають: 1) Щоби російський уряд перестав уважати їх ворогами імперії та щоби покинув жорстокі спроби русифікації України.

2) Щоби російський уряд офіціяльно признав їх за окрему націю, відрубну від москалів. Щоб українцям надано потрібні до розвитку вольности, а саме, щоби забезпечено їм недоторканість особи й хати, свободу преси, свободу прилюдних сходин, право творення товариств та всяких політичних, економічних і наукових організацій.

3) Щоб їхню мову допустити до шкіл, як початкових так і середніх, а також до університетів, які є на Україні.

4) Щоб у всіх урядах на Україні приймали тільки тих осіб, які родилися на Україні.

5) Щоб українці одержали мінімум національно-політичних прав, без яких жадна нація не може розвиватися і поступати вперед.

6) Особливож, щоби російська влада заперестала теперішні дрібні переслідування, як наприклад карання шкільних дітей за те, коли вони заговорять до себе пару слів у рідній мові, або коли заспівають яку народню пісню; щоби на українські книжки не дивилися з підозрінням і щоб їх не конфіскували.

7) Щоби поштовий уряд перестав „перевірювати" листу передплатників українських часописів, як це діється з передплатниками селянами, і щоби достава тих часописів не була здержувана.

8) Щоби Богослуження не відправлялися на чужій для українського населення мові.

9) Щоби т. зв. „Російська Національна Партія", яка вповні складається з українських ренеґатів, не була офіціяльно признавана як заступниця української нації в Думі та перед урядом.

10) Щоби українці мали свої власні інституції; центральні, провінціональні та громадські представництва; щоби ті бажання здійснити, Росія повинна змінити свою централістичну і бюрократичну систему і перемінитися у федеративну державу, в якій всі національности малиб повну самоуправу".

Домагання *галицьких українців* зводиться в тому „меморандумі" до дуже вузьких рямок. Поділ Шкільної Ради на дві частини, польську й українську, заснування українського університету, українських учительських семинарій, назначення суддів-українців і щоби тільки вони судили українців, врешті політичний поділ Галичини на дві частини, східну українську і західну польську.

Ще менші домагання ставиться до угорської влади. Для *угорських українців* вимагається, щоби „королівська угорська влада покинула денаціоналізацію українського населення через мадяризацію церкви й школи, які передано в руки мадяронів". Ось і все.

Про українців (русинів) появлялися в анґлійській пресі дуже рідкі та коротенькі згадки, принагідні спостереження. Щойно війна видвигнула несподівано мало знане українське питання перед широкий світ. Украінці почали ставляти перші кроки інформативної праці на анґлійському й американському терені. Появилася деяка література, хоч дуже скупа, але все таки корисна. Український Народний Союз у Нюйорку видав книжечку „Право України до незалежности" (Нюйорк 1915, ст. 125), а скоро потім появився переклад ґеоґрафії України проф. С. Рудницького.

Врешті, по революції 1917. року та по проголошенні незалежности України вислано до Льондону також дипльоматичну місію, яка мала „проломити леди" та причинитися до визнання Української Держави.

Події на Україні змінили положення. Західні українські землі найшлися в Польщі, придніпрянську Україну заняли большевики. Діяльність української місії в Льондоні припинилася і про українські справи інформували Анґлію знов виключно російські та польські пресові джерела.

Д-р В. Ю. Кисілевський.

Боротьба за Волинську Епархію.

(Кореспонденція з Волині.)

Стаття у „Ділі" (ч. 323) під наголовком **„Анархічна роля росіян у Прав. Церкві"** викликала сочисту лайку у російській пресі. Але автори тих лайок не пробували збити хочби один із закидів на адресу росіян. Щож можна сказати проти фактів, а на фактах, всім відомих, була чейже оперта ціла стаття Денисенка в „Ділі". Зрештою, для успокоєння московських борзописак можемо подати, що й відомий зі своєї поваги та обєктивности орґан „Орієнс" у головному таксамо, хоч не так вичерпуюче, аналізує причини церковної розрухи на Волині.

Лють московських церковних і світських кругів пояснюється тим, що стаття Денисенка розкрила карти митрополита Дениса. З Волині має відійти нинішній її ординарій, архиеп. Олексій, і волинська катедра в цей чи інший спосіб мусить вернутись до митрополита — ось мета митрополита Дениса. Нині можемо подати подробиці тактичних ходів митрополита в цій справі.

ПЛЯНИ Й ХОДИ МИТР. ДЕНИСА.

Митрополит Денис змагав до того, щоб на сесії Св. Синоду, що цими днями від 14. 12. до 16. 12. відбула свої засідання, змусити архиеп. Олексія „добровільно" зголосити свою просьбу про перенесення до Вильна. На Волині мав би бути створений екзархат. Цим екзархом, цілковито залежним від митрополита, став би архимандрит Теофан (Протасевич), гордий білорусин російської культури. Невідомо лише, що мало би статися з нинішнім стареньким Теодозієм виленським. Правдоподібно він став би заступником митрополита або навіть „пішов би на покой".

Якби не було, в православних церковних кругах багато розмов викликала поїздка до Вильна директора департаменту віроісповідань п. Потоцького. Звертали на себе увагу також часті візити директора Потоцького у митрополита. Це все дало підстави до підозріння, чи плянів митрополита Дениса не піддержує департамент віроісповідань. Монархістично-централістичні тенденції у церковній політиці митрополита могли подобатись директорові Потоцькому, що є ревним католиком та належить до польської магнатської консерви.

Митрополит Денис старався для своїх плянів скаптувати і другого достойника, що займається церковними справами. Це — начальник Сухенек-Сухецький. П. Сухенек мріє про цілковиту польонізацію Прав. Церкви, як це видно з його публікації в церковних справах. І ось, щоб здобути ласку у п. Сухенка, митрополит Денис видає наказ про співання в церквах „Боже, цось Польскен" та заходиться коло перекладу літурґічних книг на польську мову.

Щодо співу „Боже, цось Польскен", то митроп. Денис властиво витягнув з архіву давню постанову Синоду, яка благословляла спів у церквах „Боже, цось Польскен" там, де цього бажатиме саме населення. Він тільки змодифікував цю стару постанову Синоду, що не видержала проби життя, надавши їй форму наказу до всіх архиереїв та заряджуючи співати „Боже, цось Польскен" у всіх церквах без огляду на бажання вірних. Митрополит Денис одним стрілом забивав двох зайців: заскарблював собі прихильність передових чинників та одночасно реалізував свій анархічно-диктаторський приказ ч. 1. Пригадуєте собі, що цей приказ прямував до того, щоб позбавити епископів-ординаріїв їх юрисдикції. Митрополит добре знав, що в умовинах польської дійсности ніхто з архиереїв не відважиться на спротив цьому наказові.

ДВІ МІРКИ.

Другим тактичним ходом, що мав приєднати митроп. Денисові симпатії уряду, була постанова про переклад богослужбових книг на польську мову. Що з того, що ця постанова була перекресленням тих ідеольоґічних позицій, що їх висував митрополит у боротьбі з ідеєю живої мови у богослуженні!? Як відомо, митрополит проти цієї ідеї живої мови у богослуженні висував ідею „священної" мови. Церковнославянську мову, очевидно, з московською вимовою урочисто називалось „Божественним сосудом"; смертельним гріхом проголошували пробу заміни її на живу, українську. І нагло — переклад на польську мову тай ще без жаднісінького бажання вірних...

Бідні фанатичні оборонці церковно-славянщини — всі ті протоєреї Рогальські, Карзовські, Сайковичі, Теодоровичі та „стовпи православія" у Галичині — Бендасюки, Павлишини й інші! Зрадили вас, спрофанували ваші святощі! А на Холмщині духовенство й особливо нарід заплакали: цеж для українців Холмщини з ініціятиви її пастиря перекладаються богослужбові книги на польську мову. Навіть езуїтський „Орієнс" не має ніяких сумнівів щодо цього.

ТАКТИКА МИТР. ДЕНИСА СУПРОТИ АРХИЄП. ОЛЕКСІЯ.

Це одна частина тактики митрополита Дениса. Друга — прямувала до того, щоб ослабити сили противника, а саме архиеп. Олексія. Архиеп. Олексій мав, як здавалось, опору у волинського воєводи Юзефського. Також українське громадянство — одні в більшій, інші в меншій мірі — покладало надії на архиеп. Олексія, що він приступить до оздоровлення національно-церковного життя на Волині.

І ось митрополит Денис задумав здискредитувати архиеп. Олексія в очах і воєводи Юзефського й українського громадянства. Він добре знає вдачу архиеп. Олексія. Архиеп. Олексій — це людина мягкої вдачі, зі слабою волею. Це — боязлива натура, що залюбки стосує тактику „хитрого малоросса". У його характері є ще й деяка доза сентиментальности. Митрополит — мій духовий батько: він був моїм ректором у семинарії та він висвятив мене в епископи — все було говорив архиеп. Олексій. Нарешті, архиеп. Олексій, хоч українець з роду, виріс в атмосфері російської культури, в своїх студентських роках находився під впливом ідеольоґії російського чорносотенства та перенявся традиціями московсько-царського епископства. Здається, ще не скінчився процес його національно-церковного освідомлення. Тому архиеп. Олексій щиро бажав жити в згоді з митрополитом. Він не розумів аж до останніх днів змислу тієї боротьби, яку довгими роками веде українське громадянство з митрополитом Денисом. І певно несподівано був заскочений тією кампанією, яку повів проти нього митрополит останніми місяцями.

ЯК МОСКАЛІ ЦЬКУЮТЬ ПРОТИ АРХИЄП. ОЛЕКСІЯ.

Справді, архиеп. Олексій заходився в думках, чого властиво хоче від нього митрополит, чого лютує. Адже він — Олексій — нічогісінько ще на Волині не зробив тай щодо грошевих субвенцій для Митрополії умовився з митрополитом. Правда, говорив він проповіді по українськи, але й раніше часом це робив на приказ митрополита. Ще видав наказ, що внутрішньо урядовою мовою в церкві на Волині має стати замісць російської мови — українська. Але чейже ще 10 літ тому вийшов закон Ґрабського-Тугута, що не признавав в Польщі істнування російської мови та забороняв її вживати в публичних інституціях! Правда, 10 літ митроп. Денис у живі очі кпив собі з того закону, але й він останніми часами звів до урядування своєї Варшавсько-Холмської Єпархії українську мову. І нагло — кількамісячне постійне цькування проти Олексія цілою російською пресою. Майже щодня листи з Варшави — зідливі, з погрозами й образами. А там — самозванчі делеґації до митрополита з проханням про поворот на Волинь... Відтак — явний бунт високопоставлених священиків із заявою про вихід з юрисдикції свого архиерея. Далі — просьба дубенської соборної парафії (читай: місцевих москалів) до митрополита про надання їй прав Ставропіґії. Пізніше — революційно-анархічний виступ у томуж Дубні.

У суботу 1. XII. та в неділю 2. XII. замкнули росіяни собор і не впустили до нього для відправи богослужения 2-го давнього дубенського священика о. Носаля. А самі — греміяльно **„на знак протесту проти політики арх. Олексія"** — пішли до церкви уніятської дух. семинарії і в російській пресі негайно оповістили про свої подвиги та явно грозять... переходом на унію. Чу-

ете, панове Бендасюки, Павлишини, Лелявські та инші?!

А у Кремянці ще гірше. Кажуть, що кілька московських опричників обсипали непристойною лайкою арх. Олексія, коли він з собору вертався до своїх кімнат.

Розперезались москалі до краю і показали своє правдиве московсько-азійське обличчя.

АРХИЄП. ОЛЕКСІЙ ЗАЛОМИВСЯ.

Уявіть собі тепер, як це перманентне неперебірчиве в засобах цькування ділало на архиеп. Олексія! Особливо, коли він довідався, що все це робиться з благословенства митрополита. І ось несподівано приїхав з Варшави до Кремянця ангел мира, делеґат митрополита, з предложенням миру та згоди. На крилах радощів полетів арх. Олексій до Варшави. Там стрінули його зі слізьми в очах. Повірив у ті „крокодилячі" сльози змучений бідолаха архиеп. Олексій. Два дні тривало ласкаво-розкішне приняття, аж нагло митрополит приставив ніж до горла архиеп. Олексієві. Зажадав від нього підписання номінації на членів консисторії прот. М. Борецького і прот. Яковлева та на епархіяльного місіонаря п. Перетрухіна.

Не видержав архиеп. Олексій, заломився, згодився. „Піду на цю останню жертву задля церковного мира" — зродилась думка в змученій душі.

ВІДКЛИКАННЯ НОМІНАЦІЇ.

Щойно як вернувся на Волинь, зрозумів, що пішов за далеко, що підірвав сильно довіря українського громадянства та спрофанував його релігійно-національні ідеали. Наразився і воєводі Юзефському. **Арх. Олексій відкликав свої номінації.** Зрозумів московський підступ, а за кілька днів переконався, що даремна була й ця остання жертва.

Митрополит напередодні сесії Синоду зажадав таки від нього резиґнації з волинської катедри. Зрозумів арх. Олексій, що — ніде прав ди діти — він як не як скомпромітувався і в очах українського громадянства і в очах воєводи Юзефського — та й саме напередодні сесії Синоду. А в „Українській Ниві" появилася громова статя проти арх. Олексія пера О. Ковалевського, та й перед воєводою Юзефським мусів давати пояснення арх. Олексій...

ЩО БУДЕ ДАЛЬШЕ?

Так оце виглядають події остатніх днів у житті Прав. Церкви в Польщі. Як вони будуть розвиватись дальше, трудно з певністю сказати. Не знаємо, яка буде політика урядових чинників; не знаємо, як буде поводитись сам арх. Олексій. Дуже правдоподібно, що урядові чинники добються (лиш позірного) замирення у Церкві: митрополит Денис залишиться на митрополичому престолі, а волинську катедру далі збереже арх. Олексій. В інтересі відомих чинників, згідно з концепцією еидецько-католицьких кругів, є піддержувати внутрішню боротьбу у Прав. Церкві.

Щож до арх. Олексія, то не відомо, чи перестане він сидіти на 3-х стільцях, чи зрозуміє істотний змисл церковної боротьби на Волині та чи найде в собі досить гарту духа і сили, щоб дальше вже ясно й виразно повести боротьбу з російсько-чорносотенними кругами за оздоровлення національно-церковного життя на Волині. Від самого арх. Олексія залежить, яка буде постава до нього українського громадянства. Бо одного можна бути певним: митрополит Денис боротьби не заперестане.

Три дні на Буковині.

Враження з дороги й побуту в Чернівцях.

(Продовження.)

ФРОНТАШІ. — ХУСТКУ ВКРАЛИ!

Мені не хотілося вірити, що їдемо. Я думав — сплю. А проте ми їхали. За вікном пробігав засніжений, рівний, знову не румунський, краєвид. Наші гуцульські хатки, головаті верби, ліс. Попід шибку від коридору просунулися кондуктори в округлих, ніби давних студентських, шапках з червоною перепаскою. Сама думка, що їдемо закордонною землею — настроювала. Не дивуюся, що всі святочно мовчали.

— Можеб ми так заграли бріджа? — заговорила пані меценасова, але це була така святотатська пропозиція в цьому настрою, що я моментально замкнув очі. Вдавав, що сплю.

Але грати й нікому іншому не хотілося. Маю враження, що всі були розмріяні. І тільки Ірця сміялася дрібненькими губами:

— Мій тату зумнель! Має вуса!..

Який міг бути той „тату-зумнель" — це ми могли уявити собі хочби з тих, що ми бачили. Один з них їхав зрештою з нами й коли я вийшов з грубим студентом на коридор, попросив нас вогню. Мав перешиті пагони золотою стрічкою.

— Кія шаржа? — спитав мій кумпан, трактуючи його польською папіроскою.

— Фронташі.

— Генерал! — моргнув мій кумпан. Фронташі (ст. стрілець) цікаво розглядав папіроску.

Поїзд минав якусь стацийку. Я хотів перечитати напис — не міг. Побачив тільки синьожовту вояцьку будку й виструненого вояка з крісом в руках. Здоровив нас від тієї країни, де на стаціях стоять вояки, як у світову війну і де вже другий рік, від вбивства премієра Дуки, є надзвичайний стан. В державі, що...

— Гальо! Хустку вкрали! — біжить коридором якась жінка.

— Не виділи ви, панство, щоби хто ніс.

І я і мій кумпан здвигнули раменами.

Випадок — але дуже характеристичний, коли на порозі чужої держави, до якої я все таки маю сантімент. Власне за те, що романтику має і що не европейська.

ЧЕРНІВЦІ. — ДЕФІЛЕТ. — СТЕМПЛІ.

Але оце ми вже доїздимо до Черновець і починається те, що завжди в таких випадках: Всі кидаються до валіз, плащів і до дверей. Поки я міг в суматосі рук і ніг дістати свій, ми вже віздимо на перон.

— До побачення! — стискаємо собі всі руки і представляємося. Ми — добрі знайомі. Пережили і горе і сміх разом і маємо спільні спогади.

З поїзду викочується чорна маса людей, що муравлищем заливає рейки й перон. Хтось звертає нам увагу, що треба мати білет, які роздавав в інших ваґонах представник „Франкополю".

Знову „Франкополь". Ця фірма має до нас, а може ми до неї, пеха. В нашім купе ніхто ніякого білета не дістав. Люті йдемо до того представника, що стоїть, як Наполеон після перемоги, гордо на пероні і — маю враження — вважає нас своєю армією.

— Чому ми не дістали білетів?

— Ми купили за мало. Але це не потрібне.

Чорт! Як не потрібне, так навіщо купував для інших, якщо потрібне, чому купив за мало? Годі зрозуміти цю фільософію — але лаятись за нашу кривду з „Франкополем" нема часу. Хай уже йому Господь заплатить за все! — і я плюнув з досади і пішов у браму.

За двірцем — перше враження — пустка. Вулиця, що пнеться вгору і по ній рейки. Під двірцем юрба фіякрів, самоходів. Є самоходи окремих готелів (цього й у нас нема!). З усіх боків обступають вас.

— Може до готелю?

— Пан добродій фіякер?

— Авто?

Хтось впихає мені в руку карточку. Реклямка ресторану Германа Весхлера по румунськи, німецьки й польськи. Не цікава, якби не те, що обертаю її в руках і — стемпель. Жовтий з портретом короля Карла. „10 бані — Тімбру Фіскаль".

Стемпель на летючці? Вже летючки остемпльовують?

Другу летючку я взяв сам. Читаю: „До польських гостей! Поручаю найбільший виріб ручних румунських робіт, дешевих, як всюди. Блюзки, сорочки, серветки, суконки для дітей. Індустрія Національ Романа Емануель Шпіннер, Цернавці, Піяца Унірі 5. Текст з одного боку по польськи, з другого по румунськи.

Пан Шпіннер (такий румун як я) вміє робити інтерес.

Але й на цій летючці стемпель за 10 бані і передрукований. Тобто — стемплюють уже папір, призначений на летючки.

Перша екзотика закордону.

РУМУНСЬКА ТАБАКЕРКА. — „ДО ВИНАЙМУ". — „ПРОШУ".

Заїздить трамвай. З числом на округлій білій табличці на верху. Цікаво, що не тямлю якого коліру. Мабуть — вишневий. Такий маленький, що здається — не для людей, які кидаються до нього. Резиґную з нього, тимбільш, що я за високий для нього (1.86 м!) і з валізою напрямовуюся на вулицю. Піду пішки!

Вулиця пнеться під гору. Знаю одну адресу: Час, Петровічі страда 4. Зайду. На маленьких домиках, що ніби з нашого Тернополя, або Копичинець, повно шильдів. Румунських. Кольорових. Вистави — зразу провінціональні, потім кращі. На одному вікні напис „Zu vermieten", Далі таких написів більше. Тобто — і тут криза.

Розглядаю цікаво крамниці. Якісь оригінальні цукорки. Тут — тютюн. На шильді написано: „Tutun" За вікном — ґреґарна табакерка з румунським взором. Мушу купити. Входжу. Говорю по німецьки.

— 15 леїв.

— Витягаю 500 леїв у банкноті, що виміняв у Львові. Купець дивується.

— Ви тутешні? — Ні — правда?

— Ні. З чого пізнаєте?

— Такий гріш!

Такий гріш — це 18.75 зол. Але табакерку купив. Дістав решту: Великі 100-леїв срібні, ніби наші 5 зол., менші по 20, 10 і 5 леїв — мідяні і по 1—2 леї — ніклеві. Чому менші ніклеві, а більші мідяні, як в Европі — не знаю.

Друга екзотика закордону.

Якогось „поліціста" питаю по німецьки дорогу.

— Пуйде пан — і далі доказує мені по українськи: Вгору, потім вийдете на Ринок, а там спитаєте.

Дивлюся йому в очі. Обличча типового гуцула. Мундур чужий, пагони лискучі.

— Дякую щиро.

Всміхається і салютує.

— Прошу.

Українець-„поліциста" — третя екзотика.

Анатоль Курдидик.

(Далі буде).

ПРО „БРАТСТВО ТВЕРЕЗОСТИ".

З ПРИВОДУ 25-ЛІТТЯ Т-ВА ВІДРОДЖЕННЯ.

IV

Після звиш 20-літньої доби занепаду, братства тверезости в Галичині діждалися знову свого нового розквіту. Заки досліди в державних архівах дозволять нам викрити, які то факти з обсягу внутрішньої й заграничної політики спонукали австрійський уряд пригадати собі занедбану протиалькогольну акцію, можемо тільки здогадуватися, що після програної війни з прусами під Садовою 1866 р. й перед загостренням сусідських зносин з Росією під кінець 1870-их рр., причин до того було досить. У всякому випадку скріплений авторитет льояльного гр.-кат. духовенства міг урядові придатися. Вже від 1870. р. почавши давні братства тверезости оживають, нові засновуються, а від 1874. р., коли то митрополит Йосиф Сембратович у своєму письмі „О високім достоїнстві чоловіка" звернувся з завивом до духовенства, щоб воно взялося знову до отверезіння народу, праця в тому напрямі почата дала в короткому часі основу для пізнішого розвитку читалень „Просвіти", громадських кас, крамниць і інших орґанізацій культурного й політичного характеру. Правда, братства тверезости, причинившися до повстання згаданих орґанізацій, самі опісля покористувалися їх підмогою. Але до зросту їх найбільше причинився зложений в 1874. р. кружок наших місіонарів, що завдяки енерґійній праці ініціяторів, оо. Моха, Залозецького, Мардаровича й Струтинського поручшив майже цілу Східну Галичину сильніше, ніж моглиб це зробити не знати які політичні віча. (Н. Гошовський: „Рудольф Мох" в „Календарі Общ. ім. М. Качковського на 1893. р."; Гр. Тр.: „Памяти Рудольфа Моха" в „Галицькій Руси", Львів, 1892., ч. 96—99). На наслідки несподіваного зросту протиалькогольної акції зовсім недовго треба було ждати. Вже в 1875. р., як це зазначив о. Богачевський, львівське намісництво, не без інтервенції дідичів і арендарів, виступило проти пересади в пропаґанді тверезости по селах. Одначе, щоби воно могло мати якийнебудь звязок із усуненням митрополита Йосифа Сембратовича з його становища в 1882. р., як пише о. Богачевський, можна сумніватися. Інші важніші причини тоді завалили, а протиалькогольна діяльність митрополита не придбала йому в краю потрібних оборонців. Спинений в розгоні розвиток братств тверезости не ослаб. Він дається бачити ще й сьогодні, хоч серед безлічі нових народних орґанізацій не всилі

стануги вище всіх, і тому часто з овиду вступається. Ідейною спадкоємницею його належить вважати нове протиалькогольне товариство „Відродження“, яке вже теж має 25 літ праці за собою.

V.

Короткий нарис історії наших братств тверезости не може заступити пожаданої історичної студії. Не одно тут ще непрослідженe; неодно з прослідженого вже недоповіджене. Та не згадати бодай вкінці одного з дуже поважних середників акції отверезіння народу, не згадати протиалькогольного письменства булоб невибачливе.

Звязане з братствами тверезости протиалькогольне письменство не дорівнює ані мистецтвом, ані богатством мотивів алькогольному пияцькому. І навіть це друге не є в нас таке давне, як впр., у поляків, де Юл. Тувім з XVII.—XVIII. ст. вібрав уже цілу антольогію, що її невдовзі мають надрукувати. Давнішим матеріялом у нас можна вважати хіба чималу скількість популярних серед народу пияцьких пісень, яким не можнаб відмовити навіть мистецьких прикмет. Є між ними й такі, що осуджують пиянство, навіть дуже гарні, але не звязані вони з організаціями протиалькогольної акції й тому тут лишаємо їх на боці.

Перед 1844. р. популяризувалося в нас не одно з протиалькогольної польської літератури, але воно давно вже призабуте, бо не все було друковане. Переслідуючи польські братства тверезости в першій половині XIX. ст., австрійське правительство не дозволяло друкувати й літературних творів звязаних з ними. Під рукою в мене наприклад, предложений львівський в 1837. р. рукопис такого твору п. н. „Przedmowa zmarłego Biberiusza“, Насміх над пяницею, що його названо псевдонімом, якого уживано вже 100 літ раніше в польськім „Bractwo wrogów wstrzemięźliwości“, не нарушує нічим ані льояльности, ані моралі. А таки цензор Яблонський написав на рукописі: „Non admittitur“ — не допускається!

Після 1844 р. в нас протиалькогольна література стає доволі багата. Не спиняючи уваги на протиалькогольній проповіди, якої не зрахував би, лишає згадати одну з перших, виголошену о. Дм. Зибликевичем дня 26. жовтня 1844 р. в катедральній церкві в Перемишлі й також тогож року надруковaній п. н. „Наука духовная мовлена з поводу впровадженія Общества Воздержности“. Замітне в ній те, що проповідник знає сказати дещо про початки протиалькогольного руху в Америці і в Европі, де спеціяльно признає великі заслуги ірляндському монахові Матеву, котрому рівночасно й наш історик Денис Зубрицький присвятив окрему статтю у львівських „Rozmaitościach“ п. н. „Ksiądz Mathew, Apostoł wstrzemięźliwości“.

Писань світського змісту, віршом і прозою, найбільше можнаб назбирати щойно в наших часописах, починаючи з „Зорі Галицької“. В ній уже в 1849 р. читається вірші Рудольфа Моха, Гр. Савчинського, згаданого вже Мих. Охнича з Дубецька й анонімів. Найцікавіші між ними драматичні віршовані фрагменти Моха: „Розпука арендарська“ й „Терпен спасен“, що в цілости було відогране аматорським театром уже в травні 1849 р. Та вже й перед 1849 р., перед появою першого нашого часопису, Лука (з Ракова) Данкевич подав до II. частини „Вінка Русинам на обжинки“ (Відень 1847) свій драматичний фрагмент віршом п. н. „Бесіда о горілці“, що його раніш вже грали аматори-актори по селах і містечках при весіллях, хрестинах і інших нагодах. Другий, також поміщений вірш Данкевича п. н. „Должник жидівський“, знайшовся опісля в 1849 р., в „Зорі Галицькій“ в новій переробці п. н. „Запомога у жида“ — без підпису автора. Третім віршом Данкевича в „Вінку“ є „Шатана Жада“, чи краще, як у мойому раншому рукописі, списаному латинкою, читається „Szatańska Rada“.

Списувати все, що в звязку з ширенням братств тверезости було написано й друковано, булоб задачею окремої студії: тут можна хіба з пізніших писань згадати Наумовичеві, особливо його найпопулярнішого „Луця Заливайка“ (Коломия, 1872). Всі подібні писання, чи не друковані, а тільки переписувані, були довго вивчувані народом на память. Найважнішими для нас остануться найранші — згадані вище.

Василь Щурат.

НОВИНКИ

— **З Українського Лікарського Товариства.** У пятницю, 21. ц. м. в год. 19. відбудеться у домівці Товариства при вул. Підвалля ч. 7/I. відчит д-ра Л. Максимонька: Нові методи добирання окулярів.

— **„Гриць“ на сцені театру „Ріжнородностей“.** В анонсованому на суботу 22. ц. м. і неділю 23. ц. м. пополудні відновлені „Ой не ходи Грицю“ в новій, оригінальній постановці В. Блавацького беруть участь пані: Кривіцька, Блавацька, Совачева, Істоміна, Степова і Серлюва; панове: Боровик, Паздрій, Королик, Романчак, Данилко і. і. Музичний провід: К. Оперман. В цікавій песі Могема „Святе Полумя“, що йтиме в неділю 23. ц. м. вечором беруть теж участь найкращі сили театру. Щоб уникнути натовпу біля каси слід раніше подбати про білети.

— **Озимини жовкнуть.** З краю повідомляють, що тепла і безсніжна зима спричинює великі втрати в озиминах. Вегетація рослин продовжилася над міру, а наслідком нічних примозків змерзли і пожовкли озимини. В деяких сторонах жовтіються всі поля. Одночасно на полях і городах розмножилися миші та інші шкідники. Навіть хрущі вилазять із землі.

— **Тернопільського воєводу перенесуть.** Польська преса принесла вістку, нібито тернопільського воєводу Марушевського перенесуть на такеж становище до Познаня.

— **Замах на поїзд?** ПАТ повідомляє, що при виїзді з Ягольниці на 16. км. на дороговому переїзді наступило нагле потрясення поїзду. Здержали поїзд і виявилося, що невідомі люди поклали 12 каменів вагою 6—20 кг. в один стіс. Усунули перешкоду і поїзд поїхав далі після 7-хв. опізнення.

— **Краева хроніка.** В лісі біля Борислава напали на Бена Гошовського з Дрогобича два грабіжники і відобрали йому 27 зол. — Михайла Лемеха з Городка Яг. ограбила під містом ватага бандитів і побивши його тяжко лишила на дорозі. Поліція арештувала двох підозрілих людців. — На стації в Синевідську Вижному придавили буфори вагонів кондуктора Андрія Коцуркевича. Він помер по дорозі до шпиталю.

— **Маеток жебрачки в капцях.** В Бересті над Бугом вибухла в однім домі при вул. Ягайлонській пожежа. З хати вибігла якась жінка і почала кричати, що горить цілий її маеток. Тоді один пожежник скочив до середини і почав виносити деякі річи. Жінка видячи, що нема її скарбу, побігла до середини сама і незабаром винесли її напів зімлілу з вогню. В руках держала капці, які почали вже горіти. Показалося, що жінка держала в тих капцях значний маеток. Було там 2.200 зол. і 4.500 долярів. Вогонь знищив їй 27 стозолотових банкнотів, 50 долярів і бляшану баньку з золотими рублями. Гроші були власністю старухи Єсімової, яка висиджувала цілими днями під церквою і жебрала. Таким чином вона зібрала маеток коло 30.000 зол.

— **Хрущі в грудні.** В лісах Яскрів біля Ченстохови появилися масово молоді хрущі. Обсіли молоді гони та листаті дерева.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Кооператива „Український Театр“ Театр „Заграва“.

Львів. Театр „Ріжнородностей“:

Субота, 22. XII. год. 7·30 веч. „Ой не ходи Грицю“.

Неділя, 23. XII. год. 3·30 поп. „Ой не ходи Грицю“.

Неділя, 23. XII. год. 7·30 веч. „Святе полумя“.

Великий Міський Театр.

Четвер, 20. XII. год. 7·30 веч. „Роскішна дівчина“.

Пятниця, 21. XII. нечинний з причини ген. проби „Пасторалки“.

Театр Ріжнородностей.

Четвер, 20. XII. год. 7·30 веч. „Блудний боксер“.

Пятниця, 21. XII. год. 7·30 веч. „Блудний боксер“.

Кіна.

АДРІЯ: „На париському бруку“ та „Маска облуди“.

АПОЛЬО: „Каріока“ (Дольорес дель Ріо).

АТЛЯНТИК: „Весняний вальс“ (муз. Штравса) і Льорель і Гарді.

ВАНДА: „Д-р Джекил і мистер Гайд“, „Бунт у Шангаю“.

ГРАЖИНА: „Маскарада“.

КАСІНО: „Погоня за тінею“ (реж. Ван Дайка).

КОЛІСЕЙ: „Кохання без слів“, ревія „Огляд пробоєвиків“.

КОПЕРНИК: „Весняна парада“ (Франціска Галь).

МАРУСЕНЬКА: „Тореадор і жінки“ (Ад. Менжу), ревія „Веселе шаління“.

МІРАЖ: „Моя мрія то ти“ (Ліліян Гарвей).

МУЗА: „Пімста пана Ікс“.

ПАЛЯС: „Революція сміху“ (в гол. ролі Шерлі Тempл).

ПАН: „Збещещена“, „1002 ніч“ із Мозжухіном.

ПАСАЖ: „Двійник“, (Кен Мейнард і ревія.

РАЙ: „Життя Генриха VIII“.

СВІТ: „Пісня пісень“, „Година з тобою“.

СОНЦЕ: „Син джунглів“.

СТИЛЕВЕ: „Її високість прачка“ і ревія.

УТІХА: „Дольорес — жінка смерти“ та ревія.

ХИМЕРА: „Пісня козака“ (Джозе Мохіка).

Закордонне радіо.

Четвер, 20. грудня 1934.

Відень (506,8) 12·00, 13·10 Концерт, 16·20 Арії та пісні, 17·40 „Залюблена королева“ оперетка Бродського, 19·20 Вок. дуети, 19·15 Слявянська музика, **Кошиці** (259,1) 18·00 Для Закарпаття, **Прага** (470,2) 11·05 Сальон. музика, 19·30 Військ. орх., 21·15 Хор, **Прага II.** (249,2) 18·20 Сальон. музика, **Париж** (1648) 21·45 Симф. концерт, **Барсельона** (293,5) 20·00 Фортепян, 22·30 Спів, **Атльона** (531) 21·30 Форт. сольо, 22·15 Спів, **Берлін** (356,7) 9·45, 15·25 Для дітей, 17·30 Форт. твори, тирольські пісні, 19·00 Штрасерові твори (форт., орх.), **Кенігсвустергавзен** (1571) 10·15 Нар. пісоньки, 18·00 Норв. музика, 20·50 Симф. музика, **Кельн** (455,9) 10·10 Нар. пісоньки, 17·47 Альтові пісні, **Ляйпціг** (382,2) 18·35 Норв. нар. пісні, **Будапешт** (550,5) 12·05 Сальонова орх., 20·00 Різдв. ораторія Баха, 23·15 Циг. музика, **Мілано** (368,6) 11·30 Легка муз., 16·45 Для дітей, 19·10 Популярна музика, **Рим** (420,8) 13·45 Легка музика, 17·00, 20·45 Вок.-інстр. концерт.

Пятниця, 21. грудня 1934.

Відень (506,8) 12·00 Концерт, 17·30 Солісти (муз. сп.), 20·00 „Фердинанд с“ оп. Шмідта, **орно** (325,4) 18·20 Нім. вид : СССР. — Чорне Море — Кавказ (із гр. па.). **Прага** (420,2) 12·35 Сальон. музика, **Пост Парізієн** (312,8) 13·05 Пісоньки, 21·15 „Фльосі“ оп. Шульца, **Париж** (1648) 19·30 Поезії, 21·00 „Трагальдабас“ ком. А. Вакерія, **Данціг** (230,2) 17·30 Форт. музика, **Барсельона** (293,5) 19·00 Фортепян, **Мадрид** (274) 23·05 Концерт піаністів, **Рига** (514,6) 19·05 „Країна усміху“ арії та пісні з оп. Легара, **Берлін** (356,7) 12·00 Трубна орх., 17·40 Спів (Кадерле, бас), 22·20 Три гими Р. Штраса, **Гайльсберг** (291) 16·00 Концерт, 21·00 „Дас Хрістляйн“ оп. Пфіцнера, **Кельн** (455,0) 17·50 Коляди (діт. хор), **Мінхен** (405,4) 17·50 Суч. пісні, 19·15 „Пори року“ орат. Гайдна, **Будапешт** (550,5) 12·05 Сальон. муз. 18·15 Форт., 22·30 Циг. музика, **Мілано** (368,6) 21·00 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 16·00 Академія св. Сесилії, скрипка, 20·45 „Корневільські дзвони“ оп. Плянкета.

Львівське радіо.

Четвер, 20. грудня 1934.

6·45 Гейнал, 6·52 Руханка, 6·50, 7·08, 7·25 Раншня музика з гр. пл., 7·15 Ран. денник, 7·35 Хвилинка господинь, 7·50, 22·00 Реклям. концерт, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метерольог. вістки, 12·05 Огляд преси, 12·10 Різдво в країні кави (для дітей), 12·30 Муз. вок. поранок, 13·00, 13·10 Полудн. денник, 13·05 З ринку праці, 15·30 Експорт, 15·35 Біржа, 15·45 Легка музика, пісоньки, 16·35 Лекція фр. мови, 16·50 Театр Уяви: Трагедія Сократа II. ч. „Плятон: Оборона Сократа“, 17·50 Листи та програми, 18·00 Сільва рерум, реперт. театрів, 18·05 Значіння зимових кольоній для дітей, 18·15 „Варіації Гольдберга“ Н. С. Баха (гр. пл. з поясненнями), 18·45 Белетр. новини, 19·00 Концерт мандоліністів, 19·20 Акт. гутірка, 19·30 Легка музика з гр. пл., 19·50, 19·56 Спорт. вістки, 20·05 Легка музика (орх., вокальний квартет).

Пятниця, 21. грудня 1934.

6·45 Гейнал, 6·50 7·08, 7·23 Ран. музика з гр. пл., 6·52 Руханка, 7·15 Ран. денник, 7·35 Хвилина господинь, 7·50, 12·40 Реклям. концерт, 11·57 Сигнал часу. 12·03 Метерольог. вістки, 12·05 Огляд преси. 12·10, 13·05 Концерт, 12·45 Чим є суспільне обезпечення для жінок. 13·00 Полудн. денник. 15·30 Експорт, 15·35 Біржа, 15·45 Легка музика, пісоньки, 16·45 Авд. для хорих. концерт, 17·15 Макс Регер: См. тріо А-моль оп. 71, 17·50 Огляд періодиків, 18·00 Поліфонія щоденного життя та музика галасу, 18·10 Культ. й мист. життя Львова, 18·15 Концерт із циклю: Бетовенові сонати, 18·45 У столиці шахів, 19·00, 19·30 Легка музика, 19·20 Актуальна гутірка, 19·50, 19·56 Спорт. вістки, 20·00 Як провести свята, 20·05 Муз. гутірка, 20·15 Симф. концерт; у перерві: як працюємо, 22·30 Рецитації рел. пісень. 23·05 Танк. музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·26—5·27 зол.

Нім. марка 1·90—2·00, фр. франки 34·80—35·00, шв. франки 171·25—171·75, фунти стерлінги 26·10—26·25, австр. шілінги 98·50—99·50, чеські корони 21·70—22·00, рум. леви 35·00—36·50, ліри 45.40—45·80.

ЗБІЖЕ.

Ціни паритас	Підволочиська від	до	Львів від	до
Ячмінь однопілий	14·25	14·50		
Ячмінь на мливо	13·25	13·50	14·50	14·75

ОПОВІСТКИ.

Ширші сходини членів Кружка Р. Ш. ім. Ганни Барвінок відбудуться в пятницю дня 21. грудня ц. р. год. 6. веч. в домівці при вул. Мохнацького 12. На порядку нарад відчит проф. Сімішка „Враження з подорожі по СССР. у 1934 році“. — Приявність членів обовязкова. Гостям раді. 655 2—2

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ДЛЯ ДІТЕЙ практичні дешеві дарунки поручає ДЗІДЗІ, Сикстуська 21. 55/84 6-6

За редакцію відповідає Олександер Костик. — Видає Видавнича Спілка „Діло“. — З друкарні Вид. Спілки „Діло“. Львів. Ринок 10.